

*Сучасні технології навчання у підготовці лікарів
загальної практики – сімейних лікарів*

Ю.М.Казаков, С.В.Шуть, Т.А. Трибрат

Інтенсивне реформування освіти в Україні вимагає трансформування освітнього процесу шляхом пошуків нових більш ефективних засобів викладання матеріалу на гуманістичних засадах. Одним із виявів такого трансформування є інноваційні педагогічні технології, що передбачають якісно нові перетворення як педагогічного процесу в цілому, так і його складових, і сприяють істотному підвищенню його ефективності. Останні п'ять років європейське співтовариство живе під знаком Болонського процесу. Його суть – формування єдиної загально-європейської системи вищої освіти, названої Зоною європейської вищої освіти, яка ґрунтується на спільності фундаментальних принципів функціонування.

Саме інновації виступають провідним фактором розвитку освіти, а їх впровадження - предметом систематичної і цілеспрямованої діяльності.

Отже необхідним є введення в навчальний процес таких моделей навчання, які органічно поєднуються із традиційними формами та методами, легко застосовуються на різних етапах заняття.

Попередні навчальні роки кафедра користувалася навчальною програмою, підтриманою Центральним методичним кабінетом із вищої медичної освіти України.

З наступного навчального року на кафедрі при вивченні дисципліни поліклінічної терапії з основами сімейної медицини починає працювати кредитно-модульна система для студентів 4 курсу.

Структура вивчення дисципліни передбачає три системні модулі: базовий, основний і розширений.

Зміст базового модуля складають фундаментальні знання – основні поняття і положення навчальної дисципліни, її наукові методи і система вправ, яка виробляє навички вирішення відповідних завдань.

Зміст основного модуля – вимоги державного стандарту з даної дисципліни.

Розширений модуль складають: додатковий теоретичний матеріал, до якого студент може звернутися для поглибленого вивчення тем; детально розроблені розділи курсу, матеріал яких має задовольнити професійні і творчі запити студента; вправи і завдання дослідницького характеру. Усі три модулі на рівні структурних компонентів містять вправи і завдання, за допомогою яких у студентів виробляються відповідні практичні уміння і навички, а також методи і засоби підсумкового оцінювання рівня засвоєння знань.

Одним із методів викладання предмету розробляється технологія ситуаційного навчання (кейс-метод).

Кейс-метод (метод аналізу ситуацій) на основі використання теоретичних знань дає змогу оволодіти також методологією аналізу ситуації, набутти досвіду, чого інші методи не забезпечують.

У процесі роботи за кейс-технологією можна виділити етапи роботи:

- “входження” в ситуацію і її розуміння;
- постановка “діагнозу”, з’ясування можливих причин проявів “симптомів”;
- визначення стратегічних питань і ключових проблем (виявлення справжньої причини);
- пошук варіантів рішень;
- вибір оптимального рішення;
- захист обґрунтування рішення.

До кожного з цих етапів ставляться відповідні завдання:

- уважно прочитати метод аналізу ситуації, ознайомитися з нею;
- виявити проблему, узагальнити і проаналізувати (самостійна робота студентів);

- сформулювати альтернативні рішення (діагноз);
- оцінити альтернативи, скласти перелік переваг і недоліків кожної з них, визначити альтернативне рішення, якому надається перевага;
- довести продуктивність рішення, обґрунтувати переваги.

На заключному етапі проводиться розрахунок результатів реалізації альтернативи і пропозицій щодо контролю над нею; підготовка звіту і презентація результатів аналізу.

Для запровадження даного методу на кафедрі поліклінічної терапії з основами сімейної медицини проводиться розробка зразків “кейсів” (ситуаційних задач), що сприятиме покращенню успішності студентів, вміння вирішувати питання стратегії і тактики ведення хворих, дає можливість росту у досягненні професійної майстерності і створює умови для особистої зацікавленості в остаточних результатах, а також формує почуття відповідальності за своє навчання та майбутню професійну діяльність.

Таким чином, кафедра перебуває на етапі впровадження нових форм організації навчального процесу, що відповідає принципам Болонської декларації.